

Bruselj, 11. december 2023
(OR. en)

16761/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0389(NLE)**

**SCH-EVAL 258
FRONT 416
COMIX 585**

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	11. december 2023
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	16155/23
Zadeva:	Izvedbeni sklep Sveta o priporočilu za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih leta 2022 med ocenjevanjem uporabe schengenskega pravnega reda pri upravljanju zunanje meje na Portugalskem

V prilogi vam pošiljamo Izvedbeni sklep Sveta o priporočilu za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih leta 2022 med ocenjevanjem uporabe schengenskega pravnega reda pri upravljanju zunanje meje na Portugalskem, ki ga je Svet sprejel na zasedanju 10. in 11. decembra 2023.

V skladu s členom 15(3) Uredbe Sveta (EU) št. 1053/2013 z dne 7. oktobra 2013 bo to priporočilo poslano Evropskemu parlamentu in nacionalnim parlamentom.

Izvedbeni sklep Sveta o

PRIPOROČILU

za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih leta 2022 med ocenjevanjem uporabe schengenskega pravnega reda pri upravljanju zunanje meje na Portugalskem

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) št. 1053/2013 z dne 7. oktobra 2013 o vzpostavitvi ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Sklepa Izvršnega odbora z dne 16. septembra 1998 o ustanovitvi stalnega odbora o ocenjevanju in izvajanju Schengenskega sporazuma¹ ter zlasti člena 15(3) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Novembra 2022 je bilo za Portugalsko opravljeno schengensko ocenjevanje na področju upravljanja zunanjih meja. Po ocenjevanju je bilo z Izvedbenim sklepom Komisije C(2023) 4300 sprejeto poročilo z ugotovitvami in ocenami, v katerem so navedene dobre prakse in pomanjkljivosti, ugotovljene med ocenjevanjem.

¹ UL L 295, 6.11.2013, str. 27.

- (2) Podati bi bilo treba priporočila za ukrepe, ki bi jih morala Portugalska sprejeti za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri ocenjevanju. Glede na pomen spoštovanja schengenskega pravnega reda, zlasti varovanja zunanjih meja in izvajanja kontrole oseb pri vstopu, bi bilo treba prednost dati izvajanju priporočil v zvezi z nacionalnim upravljanjem evropskega integriranega upravljanja meja (1), medagencijskim sodelovanjem (4), analizo tveganja (8), nacionalno sliko razmer (13), človeškimi viri (15), specializiranim in osvežitvenim usposabljanjem (16 in 17) ter odkrivanjem ponarejenih dokumentov (18 in 19).
- (3) Ta sklep bi bilo treba poslati Evropskemu parlamentu in nacionalnim parlamentom držav članic.
- (4) Uredba Sveta (EU) 2022/922¹ se uporablja od 1. oktobra 2022. V skladu s členom 31(3) navedene uredbe bi bilo treba dejavnosti nadaljnjega ukrepanja in spremljanja ocenjevalnih poročil in priporočil, začevši s predložitvijo akcijskih načrtov, izvajati v skladu z Uredbo (EU) 2022/922.
- (5) Portugalska bi morala v skladu s členom 21(1) Uredbe Sveta (EU) 2022/922 v dveh mesecih od sprejetja tega sklepa pripraviti akcijski načrt za izvedbo vseh priporočil in odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih v ocenjevalnem poročilu. Portugalska bi morala navedeni akcijski načrt predložiti Komisiji in Svetu.

¹ Uredba Sveta (EU) 2022/922 z dne 9. junija 2022 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013 (UL L 160, 15.6.2022, str. 1).

PRIPOROČA:

Portugalska bi morala:

1. **Evropsko integrirano upravljanje meja:** nujno vzpostaviti strateško usklajevanje za nadzor meja (mejne kontrole in varovanje meja) in dodeliti zadostno število usposobljenega osebja za zagotovitev učinkovitega upravljanja evropskega integriranega upravljanja meja ter skladnega nacionalnega pregleda in usklajevanja horizontalnih funkcij nadzora meja, kot so mehanizem za nadzor kakovosti, ocena ranljivosti, enotna uporaba postopkov, usposabljanje, analiza tveganja in upravljanje informacij;
2. **Nacionalni mehanizem za nadzor kakovosti in ocena ranljivosti:** zagotoviti učinkovito izvajanje nacionalnega mehanizma za nadzor kakovosti, ki zajema vse nacionalne organe, vključene v upravljanje meja; zagotoviti, da se bodo postopki mejnega nadzora sistematično ocenjevali v okviru nacionalnega mehanizma za nadzor kakovosti po prenehanju delovanja in prenosu pristojnosti službe za priseljevanje in meje;
3. **Nacionalni mehanizem za nadzor kakovosti in ocena ranljivosti:** vzpostaviti potrebno nacionalno zmogljivost za zagotavljanje vseh zahtevanih podatkov v zvezi z oceno ranljivosti, zlasti v zvezi z varovanjem meja iz zraka in načrtovanjem zmogljivosti za nadzor meja;

4. **Medagencijsko sodelovanje:** zagotoviti učinkovito medagencijsko sodelovanje med vsemi nacionalnimi organi, vključenimi v upravljanje meja, zlasti z izvajanjem določb protokola o sodelovanju za sistem EUROSUR in protokola o sodelovanju med službo za priseljevanje in meje ter davčnim in carinskim organom ter s sklenitvijo posebnih ureditev in letnih akcijskih načrtov, ki vključujejo jasne ukrepe, odgovorne organe, roke, mehanizem spremljanja, ocenjevalne in popravne ukrepe, da se zagotovi skladnost s členom 12(1) v povezavi s členom 3(1), točka (e), in členom 7(1) Uredbe (EU) 2019/1896 o evropski mejni in obalni straži¹;
5. **Analiza tveganja:** vzpostaviti in izvajati standardizirani postopek za pripravo produktov analize tveganja v zvezi z mejnimi kontrolami na zračnih in morskih mejah, zlasti profilov tveganja in kazalnikov, povezanih s posamezniki in prevoznimi sredstvi, ki prehajajo zunanjo mejo, ki ga bodo izvajale vse zadevne zainteresirane strani;
6. **Analiza tveganja:** razviti in izvajati nacionalno metodologijo analize tveganja v skladu s skupnim integriranim modelom analize tveganja, ki zajema mejne kontrole in varovanje meja ter vključuje vse nacionalne organe, vključene v nadzor meje, da se zagotovi skupen pristop k analizi tveganja na vseh ravneh organizacijskih struktur;
7. **Analiza tveganja:** razviti nacionalno strateško analizo tveganja, ki zajema mejne kontrole in varovanje meje;

¹ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (*UL L 295, 14.11.2019, str. 1–131*).

8. **Analiza tveganja:** zagotoviti trajnost in enotnost praktične uporabe analize tveganja z: razvojem in izvajanjem nacionalnega programa usposabljanja za analizo tveganja, ki temelji na skupnem integriranem modelu analize tveganja, dostopnem analitikom na vseh ravneh; povečanjem števila osebja, namenjenega izvajanju nalog analize tveganja na vseh ravneh organizacijskih struktur ustreznih organov za nadzor meje; vzpostavitvijo standardiziranega postopka za izmenjavo rezultatov analize tveganja med vsemi ravnmi organizacijskih struktur vseh zadevnih deležnikov, kot zahtevata člena 15 in 16 Zakonika o schengenskih mejah¹;
9. **Analiza tveganja:** izvajati skupni integrirani model analize tveganja v nacionalni republiški gardi za izvedbo analize tveganja za varovanje meje, kot je določeno v členu 29(1) Uredbe (EU) 2019/1896 o evropski mejni in obalni straži;
10. **EUROSUR:** zagotoviti, da se vsi incidenti, odkriti med postopki mejne kontrole, v skoraj realnem času sporočijo nacionalnemu koordinacijskemu centru;
11. **EUROSUR:** vzpostaviti operativno plast sistema EUROSUR z vključitvijo ustreznih informacij vseh nacionalnih organov, vključenih v pomorski nadzor (pomorska policija, mornarica in zračne sile);
12. **EUROSUR:** vzpostaviti in zagotavljati analitično plast sistema EUROSUR v skladu s členom 24(1), točka (c), Uredbe (EU) 2019/1896 o evropski mejni in obalni straži;
13. **Nacionalna slika razmer:** v skladu s členom 25(2), točka (e), Uredbe (EU) 2019/1896 o evropski mejni in obalni straži vzpostaviti celovito in popolno nacionalno sliko razmer z vključitvijo ustreznih informacij vseh ustreznih organov, vključenih v nadzor meje (služba za priseljevanje in meje, pomorska policija, mornarica, zračne sile);

¹ Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (kodificirano besedilo) (*UL L 77, 23.3.2016, str. 1*).

14. **Nacionalni načrt za razvoj zmogljivosti:** vzpostaviti nacionalni načrt za razvoj zmogljivosti z vključitvijo vseh ustreznih podatkov vseh nacionalnih organov, vključenih v upravljanje meja;
15. **Človeški viri:** zagotoviti zadostno število osebja na podlagi nacionalnega strateškega načrta za človeške vire za izvajanje učinkovite, visoke in enotne ravni mejnih kontrol na zunanjih mejah;
16. **Specializirano in osvežitveno usposabljanje:** vzpostaviti sistem rednega in sistematičnega osvežitvenega usposabljanja v zvezi s postopki mejnih kontrol, vključno s strokovnim znanjem o dokumentih, in zagotoviti zmogljivost na nacionalni ravni za redno zagotavljanje teh usposabljanj mejnim policistom; zagotoviti, da se znanje, pridobljeno s specializiranimi usposabljanji, ki jih organizira agencija Frontex, ustrezno razširja med ustreznim osebjem;
17. **Specializirano in osvežitveno usposabljanje:** nadalje razviti programe usposabljanja za policijo za javno varnost in nacionalno republiško gardo v skladu s skupnim učnim načrtom agencije Frontex, da se zagotovi zadostna raven poznavanja in strokovnega znanja za izvajanje učinkovitih mejnih kontrol in varovanja meja v skladu z zakonikom o schengenskih mejah; usposabljanje bi se moralo izvajati redno in bi moralo temeljiti na letnem načrtovanju; vključevati bi moralo usposabljanja o mejnih kontrolah v prvi in drugi vrsti, analizo tveganja, odkrivanje ponarejenih dokumentov, uporabo opreme in druga pomembna vprašanja;
18. **Odkrivanje ponarejenih dokumentov:** zagotoviti zadostno število usposobljenih strokovnjakov za dokumente na vseh mejnih prehodih;
19. **Odkrivanje ponarejenih dokumentov:** zagotoviti, da je pri mejnih kontrolah v prvi in drugi vrsti na voljo vsa potrebna oprema za odkrivanje ponarejenih dokumentov in se sistematično uporablja na vseh mejnih prehodih, da se zagotovi zmogljivost za odkrivanje ponarejenih dokumentov;

20. **Oprema za varovanje meja:** vzpostaviti in izvesti načrt za nakup, vzdrževanje in posodobitev mobilnih sredstev, ki se uporabljajo za varovanje meja, ter posodobiti opremo v skladu z načrtom, tudi z učinkovito uporabo instrumentov financiranja EU;
21. **Priprava načrtov za ravnanje v izrednih razmerah:** revidirati nacionalni načrt za ravnanje v izrednih razmerah, da se vključijo vsi potrebni elementi za celovito obravnavo morebitnih izrednih razmer na zunanjih mejah;
22. **Kakovost in postopek mejne kontrole:** izboljšati kakovost mejnih kontrol v prvi vrsti pri državljanih tretjih držav ter zagotoviti enotno in visoko raven mejnih kontrol;
23. **Kakovost in postopek mejne kontrole:** v skladu s členom 8(3) zakonika o schengenskih mejah izvajati temeljite kontrole državljanov tretjih držav, ki uporabljajo vrata za avtomatizirano mejno kontrolo;
24. **Kakovost in postopek mejne kontrole:** posodobiti programsko opremo Passe, da se zagotovi ustrezno preverjanje verodostojnosti potnih listin v skladu s členom 8(2) in (3) zakonika o schengenskih mejah;
25. **Nominalne kontrole posadke in potnikov na morskih mejah:** razviti avtomatizirano rešitev za preverjanje seznamov posadke in potnikov za učinkovito izvajanje mejnih kontrol na morju;
26. **Obravnava vizumskih vlog na meji:** zagotoviti, da je izdaja vizuma za družinske člane državljanov EU na meji brezplačna v skladu s členom 5(2) Direktive 2004/38/ES¹;
27. **Odgovornost prevoznikov:** vzpostaviti samodejni usmerjevalni sistem za predhodne informacije o potnikih, da se prepreči ročna obdelava in izboljša kakovost mejnih kontrol;

¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS (*UL L 158, 30.4.2004, str. 77*).

28. **Odgovornost prevoznikov:** zagotoviti, da se sprejmejo vsi potrebni ukrepi, s katerimi se od letalskih prevoznikov zahteva, da posredujejo predhodne informacije o potnikih zaradi izvajanja kontrole oseb na zunanjih mejah, in uporabljati sankcije za tiste družbe, ki ne izpolnjujejo svojih zakonskih obveznosti v skladu z Direktivo Sveta 2004/82/ES z dne 29. aprila 2004¹, na primer z določitvijo izvedbenih smernic za prevoznike in strožjim sistemom denarnih kazni, ki se naložijo v primeru vztrajnega neizvajanja obveznosti posredovanja predhodnih informacij o potnikih;
29. **Varovanje morske meje:** izboljšati sodelovanje med sosednjimi lokalnimi in regionalnimi enotami ter spremljanje razmer z učinkovitejšo izmenjavo informacij o položaju sredstev in drugih ustreznih podatkov o spremljanju razmer; nadgraditi raven dostopa lokalnih in regionalnih enot do integriranega sistema varovanja, poveljevanja in nadzora (SIVICC);
30. **Letališče Lizbona:** zagotoviti zadostno število mejnih policistov, ki na lizbonskem letališču izvajajo mejne kontrole in so vključeni v stalno usposabljanje;
31. **Letališče Lizbona:** izboljšati postopke kontrole v drugi vrsti na lizbonskem letališču, da se skrajša čakalna doba za potnike, pri katerih se izvajajo kontrole v drugi vrsti;
32. **Letališče Lizbona:** zagotoviti potrebno opremo in osebje za kontrole v drugi vrsti na terminalu 2 na lizbonskem letališču;
33. **Letališče Lizbona:** zagotoviti obvezno biometrično preverjanje v Vizumskem informacijskem sistemu na lizbonskem letališču v skladu s členom 8(3), točka (b), zakonika o schengenskih mejah;

¹ Direktiva Sveta 2004/82/ES z dne 29. aprila 2004 o obveznosti prevoznikov, da sporočajo podatke o potnikih (*UL L 261, 6.8.2004, str. 24*).

34. **Pristanišče Lizbona:** izboljšati infrastrukturo in opremo za mejne kontrole v prvi in drugi vrsti v lizbonskem pristanišču ter zagotoviti zadostno število kabin, da se omogočijo učinkovite mejne kontrole.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica
